

Jukka-Pekka Palviainen

PIDÄ VARASI, KOSONEN

Karisto
Helsinki

Lainaukset

s. 38, PMMP, Joutsenet. Sanat Mira Luoti, Paula Vesala

s. 62, Cheek, Kuka muu muka. Sanat Jare Tiihonen

s. 101, Portion Boys, Vauhti kiihtyy. Sanat Matti Ruohonen

© Jukka-Pekka Palviainen ja Karisto /

Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47901-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

1.

VALTSU PÄÄSI VIHDOIN POIS sairaalasta. Se loukkasi alkukesästä pahasti jalkansa jouduttuaan vesiliirtoon. Näin tapauksen omin silmin. Vieläkin joudun katselemaan painajaisia sen takia, vaikka mieluummin katselisin unia, joissa Jannika kirmaa kesämekossaan kukkaniityllä ja huu-
taa nimeäni.

Valtsu työnnettiin heti sairaalan ulko-ovella mustaan amerikanrautaan. Etupenkeillä istui kaksi parrakasta korstoa. Apukuski toivotti Valtsun tervetulleeksi. Sen jälkeen se käski Valtsun laittaa turvavyön, mikä oli Valtsusta outoa toimintaa kidnappaajilta. Toisaalta ehkä mies haluttiin pitää ehjänä lunnaita varten. Valtsu kyllä ihmetteli, mistä sen asuntovelkaa lyhentävät vanhemmat repisivät kovinkaan kummoisia lunnas-

rahoja. Eli ehkä se saisi illan päätteeksi kuulon kalloonsa jossain hiekkakuopalla auringon laskeutumisessa ja huuliharpun soivissa.

Kuski käynnisti auton, joka lähti lipumaan hiljaa eteenpäin. Valtsulla oli ongelmia turvavyön kanssa. Se jumittui penkin väliin eikä liikkunut eteen eikä taakse. Apukuski käski kuskia pysäyttämään auton. Sen jälkeen korsto avasi oven ja astui ulos. Se kiskaisi takaoven auki ja laittoi Valtsun turvavyön kiinni.

”Laita lapsi asialle, mene itse perässä”, tyyppi sanoi Valtsulle ja iski silmää.

Apukuski nyökkäsi Valtsun vieressä olevaa kylmälaukkuun kohti.

”Sieltä syötävää ja juotavaa matkan ajaksi.”

Sen jälkeen mies pamautti oven kiinni ja palasi etupenkille. Jos Valtsun jalka olisi ollut kunnossa, se olisi voinut juosta pakoon. Se mietti, oliko tyyppiellä aseita ja kuinka valmiita ne oli käyttämään niitä, jos oli.

Auto lähti uudelleen liikkeelle.

”Saisinko kohteliaimmin tiedustella, mihin te ootte mua viemässä?” Valtsu kysyi tavoitellen turhaan ääneensä rohkeutta.

Apukuski katsoi Valtsua kuin tämä olisi kysynyt jotakin typerää.

”Kotiin. Ellei herra sitten halua jonnekin muualle.”

Valtsu katsoi ensimmäisen kerran ulos ikkunoista. Se huomasi, että sekä auton edessä että takana oli useita mopoja, mautoja, traktori-mönkijöitä ja muutama autokin. Valtsu oli tunnistavinaan etupään joukoista meikäläisen. Heti auton takana ajoi Jannika mautossaan.

Jannikan vieressä istui ihana Mimosa, jota Valtsu oli ikävöinyt enemmän kuin oli ymmärtänytään. Tyttö oli kuulemma ollut niin kiireinen, että ei ollut ehtinyt käydä sairaalassa tapaamassa Valtsua. Valtsu epäili, että Mimosa pelkäsi sairaaloita yhtä paljon kuin Valtsun sisko Hansu.

”Mitä noi kaikki tyypit täällä tekee?” Valtsu ihmetteli ääneen.

”Sun sisko ja kaverit halus varmistaa, että sä pääset turvallisesti ja juhlallisesti kotiin”, apukuski virnisti. ”Me ollaan Hansun kavereita. Toi kuski on Topi ja mä oon Ykä.”

Valtsu huokaisi helpotuksesta. Se ei ollut itse keksinyt tapahtumille muuta selitystä kuin sen,

että joku oli suuttunut Hansulle jostakin ja halusi kostaa Valtsun kautta.

Valtsu raotti kylmälaukkua. Siellä oli sen lempijuomaa eli kokista, subipatonki sen lempitäytteillä sekä suklaata. Valtsun oli aloitettava heti tarjoiluista nauttiminen, sillä matka ei kestäisi kuin vartin verran.

Valtsu haukkasi patonkia niin, että täytteet valui suupieliä pitkin. Se tunsu olonsa hieman liikkuneeksi moisesta huolenpidosta. Kaapo Kososelta tällaista saattoi odottaa, mutta se, että Hansukin oli mukana, oli hieman yllättävää. Ehkä isosisko halusi hyvittää sen, että ei ollut vierailut sairaalassa kertaakaan.

Apukuskin puhelin soi. Mies ynähteli pari kertaa puhelimeen. Sen jälkeen se kääntyi Valtsun puoleen ja kysyi, sopsisiko tälle, että ajettaisiin kunniakierros keskustan kautta. Valtsu nyökkäsi suu täynnä patonkia.

Valtsua nauratti, kun se katseli hämmästyneitä aikuisia ja lapsia, jotka heilutti saattueelle. Se tunsu itsensä presidentiksi, joka oli tullut valtiovierailulle pikkukaupunkiimme. Se heilutti takaisin mahdollisimman arvokkaasti.

Valtsu yritti nähdä vähäiset nähtävyydet uusin silmin. Omasta mielestään se onnistui siinä melko hyvin. Olihan se ollut monta viikkoa sairaalassa. Se tajusi kaivanneensa pienen keskustamme kauppoja ja kahviloita, vaikka asioi niissä harvakseltaan.

Punaisen puukirkon pihalla asteli hautajais-
saattue. Valtsu tunsu kylmiä väreitä. Se tiesi, että oli ollut lähellä, että se olisi joutunut itse arkkuun makaamaan. Alkukesän onnettomuus oli ollut vakava.

Uuden kirjaston rakentaminen oli edennyt hyvin. Samaan rakennukseen oli tulossa myös uusi uimahalli, jossa kilpakosijani Laten kelpaisi polskutella. Jopa yläkoulun piha, jonka hämähäkki-
keinussa istui kaksi tyttöä juttelemassa, liikkutti Valtsua.

”Ihan kuin oisin heränny pitkästä unesta”,
Valtsu päättää raporttinsa.

Katson Valtsua, joka lötköttää olohuoneen soh-
valla ja odottaa kommenttiani.

”No ei ne ainakaan mitkään kauneusunet vis-
siin ollu”, totean sille.

2.

AJAN SKYTEAM MONKEYLLANI HOIVAKOTIIN. Jannika heittää Valtsun sinne mautollaan. Ukki vaati nähdä omin silmin, että mies on kunnossa. Seisomme Jannikan mauton vieressä hoivakodin parkkipaikalla.

”Kyllä säkin voit tulla moikkaamaan ukkia. Se ilahtuis varmasti”, sanon Jannikalle.

Jannika laskee kätensä mun hartialle, katsoo mua vakavana silmiin ja lausuu sitten: ”Meidän suhteemme ei ole sillä tasolla, että alkaisin tutustua sun outoihin sukulaisiin.”

”Mistä sä päättelet, että mun ukki on outo?”

Jannika painaa huulensa lähelle mun korvaa. Kuiskaus kihelmöi selkärangassa.

”Jostainhan sä oot noi geenis saanu.”

Ukki ja Valtsu lyö yläfemmat hoivakodin kanttiinissa. Ukki on selvästi innoissaan nähdessään Valtsun jaloillaan. Se tarjoaa juhlan kunniaksi munkkikahvit, jotka mun pitää tarjoilla pöytään, koska ukilla on rollaattori ja Valtsulla kepit.

”Äijä meni kunnolla nurin”, ukki virnistää Valtsulle.

Valtsu nyökkää suu täynnä munkkia.

”Oliko sairaalassa ihania hoitsuja?”

”Ihan ok”, Valtsu vastaa ja vilkaisee mua alta kulmain.

Me varmaankin molemmat ajattelemme Ellua. Se jos joku on ihana hoitaja. Valtsu kertoi, että oli ostanut sille kukkia kotiuttamispäivänään. Ne oli halanneet Ellun kanssa pitkään. Valtsu pohti, voiko se olla ihastunut yhtä aikaa Elluun ja Mimosaan. Vastasin, että kai se nyt ainakin voi, kun se ei seukkaa kummankaan kanssa.

Kysyin, kummasta se tykkää enemmän. Valtsu vastasi, että tällä hetkellä Ellusta, mutta se saattoi johtua siitä, että se oli ollut viime aikoina tekemisissä paljon enemmän Ellun kuin Mimosan kanssa.

”Mitäs äijät aikoo tehdä loppuloman?” ukki kysyy.

”Me ollaan mietitty sellasta, että me ruvettaisiin tutkimaan sitä Tuomiveden murhaa”, vastaan sille.

Ukki näyttää siltä, että se ei ole ihan kartalla.

”Sen talon maakellarista, josta me Jannikan kaa löydettiin Mikko Sinikallio, löyty aikasemmin talon omistajan ruumis. Poliisin mukaan mies oli teljetty sinne. Syyllistä tai syyllisiä ei kuitenkaan oo saatu kiinni.”

”Nyt alkaa kuulostaa tutulta.”

Ukki hieroo harmaata partaansa.

”Tuomivedelle on vaan jonkin verran matkaa. Aika hankala homma, kun teillä ei ole autoa käytössä. Miten toi jalkapuoli pääsee sinne ollenkaan?” Ukki nyökkää Valtsua kohti.

”Täytyy kysyä, haluaako Jannika kuskata sitä edestakaisin.”

”Mulla on parempi idea. Mennäänpäs mun luukaaliin vähän tutkimaan internetiä.”

Me istuudumme kaikki kolme vierekkäin ukin sohvalle. Ukin läppäri on edessämme lasipöydällä, jonka kantta pitelee ylhäällä muovinen merenneito. Pöytä on kaikkien muiden mielestä susiruma, mutta ukki rakastaa sitä. Tai sitten se saa